

DE KINDEREN

VAN DEN

VLUCHTELING

door T. D. H. TEMME.

Wij hadden dan kwijtschelding gekregen, ten minste wij dachten het. Twaalf jaren lang was ons het vaderland gesloten geweest; twaalf jaren lang waren wij uit het vaderland gestooten, hadden wij geen verwanten, geene vrienden gezien. Eindelijk kwam de kwijtschelding, wij mochten naar onze geboorteplaats, naar de onzen terugkeeren; wij hadden weder een vaderland.

Zoo dachten wij. Ook ik werd naar het Duitse vaderland, naar mijne dierbare geboorteplaats, getrokken; ik moest zien, weten hoe het er gesteld was, of de vrienden, de verwanten nog de dierbaren waren, of het nog het schoone vaderland was, en of men er weer leven kon, dan wel of het in den vreemde beter, vrijer en schooner was.

Zurich is zoo schoon, men leeft daar zoo vrij en bedaard, zoo vreedzaam, maar men leeft toch in een vreemd land, in een vreemde stad, en de geboorteplaats trekt iemand altijd aan; zijn vaderland vergeet men nooit, en in den armen vluchteling leeft dat verlangen met dubbel geweld en dubbele smart.

's Avonds voor mijn vertrek kreeg ik een bezoek. Een oud man met sneeuwite haren kwam bij mij; eene lange, magere gestalte in een kalen, afgedragen, bruinen rok en met een somber, verhouerd, trotsch gebaat.

Ik kende hem; het was ook een vluchteling, hij was in 1848 met de eerste vluchtelingen naar Zurich gekomen en had er sedert geleefd, maar gezien hadden wij hem weinig. Ik, zoo min als mijne vrienden en andere landslui, ik kon mij bijna niet herinneren hem bij andere glegenheden gezien te hebben, dan als wij een Duitse vluchteling of een lid van deszelfs familie ten grave droegen. Dan was hij nooit achtergebleven, hij was er altijd bij met zijne lange, magere gestalte, zijn bleek, somber, trotsch gelaat, en denouden, afgedragen bruinen rok; hij had zich altijd afgezonderd, niemand gesproken.

Wat hij deed, waarvan hij leefde, ja zelfs waar hij woonde, was geen onzer bekend; zelfs zij, die hem goed kenden, wisten het niet, hij was hen ook ontkwam, had nooit een antwoord willen geven. Het moest hem niet bijzonder goed gaan; eenige zijner nadere bekenden, hadden, als zij hem ontmoetten, ondersteuning aangeboden, maar hij had die trotsch, bijna verachtelijk afgewezen. Zoo wisten wij dan ook bijna niets meer, dan dat hij Lohmann heette, in zijne geboorteplaats een welgesteld burger was geweest, daar gedurende den opstand met onverschrokkenheid en volharding op de barrikaden had gestreden, en na het bedwingen der revolutie naar Zwitserland was gevlucht.

Hij trad langzaam bij mij binnen. — Gij zijt geamneesterd? vroeg hij. Hij sprak op bedaar, eenigzins schorren toen. — Ja, antwoordde ik. — Gij wilt morgen naar het vaderland terugkeeren? — Morgen vroeg. — Gij komt door mijne geboorteplaats; zij weet immers waar ik te huis hoor? — Ik weet het, en trek er door. — Binnen drie weken; ik maak voorloopig maar een bezoek. — Zoudt gij mij wel een plezier willen doen? — Als ik kan, gaarne. — Ik ben sedert twaalf jaren hier. — Ik weet het. — Ik heb in al dien tijd de mijnen niet gezien. — Geen van hen? — Geen enkele; ik heb ook niets van hen gehoord. — Wat, hebt gij in die twaalf jaren geene enkele tijding van de uwen gekregen? — In het geheel niet, zij ook niet van mij. — Dan zullen zij niet eens weten of gij nog in leven zijt. — Zij zullen mij voor dood houden, als zij zelve nog leven.

Ik moest den man toch verwonderd aanzien; er doorliep mij eene huivering; hij had alles zoo bedaard, zoo koel, zoo gevoelloos gesproken; in het bleeke, magere, sombere gelaat was geen trek veranderd. Hij vervolgde op dezelfde wijze: — In ons land hebben wij geen gene amnestie. — Daar zal zij ook uitgeschreven worden, meende ik hem te moeten zeggen. Hij schudde trotsch en verachtelijk het grijze hoofd.

Kent gij onze regering niet, het is echter ook beter zoo, zonder amnestie; de enkele onbekende gaat daardoor wel is waar verloren, maar het volk wint aan inzicht, aan rechtbewustzijn, aan verbittering over den haat, welke men in de plaats der genade, nee des rechts, stelt... Maar daarvan wil ik niet spreken; wat gaat mij de regering aan, ik ben voor iets anders bij u gekomen.

Een oogenblik had hij zijne stem verheven, zijne taal was licht gekleurd. Koel en bedaard als te voren vervolgde hij: — Ik wilde u verzoeken, als gij in mijne woonplaats een paar uren ophoudt, om naar de mijnen te vernemen. Wil gij mij dat plezier doen? — Zeer gaarne. — Ik heet Lohmann. — Dat weet ik. — Ik was gordelmaker, woonde in de — straat en bezat een eigen huis; men zal zich daar mijner herinneren, al mochten de mijnen er niet meer zijn.

Nu scheen hij te willen gaan, maar hij keek voor zich alsof hij over iets nadacht en met zichzelve te rade ging, of hij nog iets zeggen zou. Ik had hem nog vragen te doen, hij had mijne deelneming meer en meer opgewekt, het was een

ongelukkig, maar een man met een bijzonder karakter. Bovendien meende ik in hem nog iets anders aan te zien; hij had steeds met drooge, eenzoonig bescheidenheid en koelheid gesproken, en toen meende ik, dat er een warm hart in die borst moest slaan. Zijne oogenblikkelijke opwelling had het mij getoond, nog meer verried, het den donkeren, bedroefden blik zijner oogen, de diepe smart, welke zich, ondanks den somberen uitdruk, over het bleeke gelaat verspreidde. Ik moest in zijn binnenste zien, ik moest de korst breken, waarmee hij zijn hart omgeven had, dat was voor hem ook goed. De mensch gevoelt dikwijls behoefte, om zich tegen zijn eigen gevoel te verharren; hij denkt dat het hem dan lichter, beter zal zijn, en een tijd lang is het ook zoo, maar het hart doet zich toch weder gelden, en het geweld, dat de mensch zich aangedaan heeft, drukt en kwelt hem, en hoe sterk en lang hij ook weerstand biedt, hij moet eigenlijk de korst verbroken of ten gronde gaan. Zoo bleek het ook hier te zijn; ik moest hem te hulp komen.

— Wat moet ik de uwen van u zeggen? vroeg ik.

Hij ontstelde bij die vraag, welke toch zoo natuurlijk was; hij had zich twaalf jaren aan de geduchte geweld, dat de zijnen hem voor dood hielden.

— Zeg hun, dat ik nog leef, antwoordde hij langzaam en koel.

— En als mij gevraagd wordt, hoe het u gaat?

— Het gaat mij goed.

— Maar als zij mij dan verder vragen, waarom gij in die twaalf lange jaren niets van u hebt laten hooren, waarom gij hen in den waan gebracht en gehouden hebt, dat gij dood waart, wat moet ik dan zeggen?

Hij antwoordde niet, en keek nadenkend voor zich; in zijn binnenste bewoog zich wel wat, ofschoon hij niterlijk koel en onveranderd was.

— Hebt gij nauwe betrekkingen? vroeg ik.

— Ik verliet eene vrouw en vier kinderen antwoordde hij zacht.

— En gij hebt twaalf jaren lang zonder tijding van vrouw en kinderen kunnen leven?

— Ja.

Ik moest hem weder verwonderd aanzien, misschien lag er een verdriet in mijnen blik.

— Als ik naar hen vernomen had, zonder zij ook tijding van mij gekregen hebben, zegde hij. Ik kon niets voor hen doen, zij moesten niets voor mij doen, daarom moesten zij mij voor dood houden. Het zal hun ook slecht genoeg zijn; wie weet, hoe men hen vervolgde, van bestaan en eigendom beroofd heelt, 's was een slechte tijd in het vaderland! Het zou eene smart voor hen geweest zijn, als zij geweten hadden, dat ik in nood en zorg zat, en zij voor mij niets konden doen.

De sombere man had zich verraden, eindelijk had ik een punt om hem aan te pakken, ten minste ik dacht het.

— Gij leeft hier in nood en zorgen? vroeg ik. Ik had mij toch misrekend.

— Neen, antwoordde hij trotsch, vroeger was het zoo, maar nu gaat het mij goed, dat heb ik u al gezegd.

Het was nu nog net als vroeger, dat kon men aan hem zien.

— Hebt gij hier vrienden? vroeg ik.

— Ik wil niets van vrienden, antwoordde hij trotschler.

Ik dacht dat het toch tot eene uitbarsting bij hem moest komen.

— Mag ik, vroeg ik hem, aan de uwen de reden van uw lang stilzigen mededeelen?

— Dat moogt gij.

— En dat gij nu toch eindelijk verlangt, iets van hen te hooren.

— Hum, ja.

— Hebt gij mij niets bijzonders voor hen te zeggen?

— Ik weet niets.

— Niet aan uwe vrouw! Niet aan een uwer kinderen!

— Breng hun allen mijne groeten.

— Hoe oud zijn uwe kinderen nu?

— Mijne oudste dochter is nu twee-en-dertig jaren.

— En de jongste?

— Dat is ook een meisje, en zal nu zeventien jaar zijn.

Zijne stem was minder koel geworden; zijn bleek, somber gelaat vertrok; zou de korst in zijn binnenste breken? Het was zeker al gebeurd, hij verveerde zich nog maar zwak en dat zou al spoedig te vergeefs zijn.

— Hum, zegde hij, als gij haar ziet, de jongste zij heet Geertrui... Eensklaps was het met zijne sombere, trotsche vastheid gedaan, zijne stem was snikkend gebleven, hij bleef steken, en streek met de hand over de oogen.

— Mag ik gaan zitten? vroeg hij.

Ik gaf eenen stoel, en ging voor hem zitten; eenige oogenblikken zat hij stil, hij moest zich herstellen.

— Eene amnestie maakt toch een bijzondere indruk, zegde hij; ik had het nooit gedacht, maar sedert de koning voor u het vaderland heeft opengesteld, sedert dat oogenblik is het of al de heren van Switserland mij verdrucken, of ik reeds onder dez begraven lig. Ik geloof dat ik dien niet meer kan houden, onder de mijnen of hunne graven te zien, ik zou mij bij hen in het graf leggen. Men zal mij niet ter dood brengen, al ben ik ter dood veroordeeld; men zal mij in het tuchthuis brengen, in het tuchthuis, anders niet, op mijne oude dagen!

Hij zag weder somber voor zich.

Ik moest een beters reest in hem opwekken.

— Gij wildet mij van de uwen vertellen.

— Ja, dat wilde ik, gij zult dan zooveel te beter naar hen kunnen vernemen. Waar zullen ze allen zijn? Twaalf jaren! Het is zoo'n lange tijd! Mijne vrouw zult gij zeker niet meer in leven vinden, het was eene zoo brave vrouw, die veel zorgen en lijden had, en ten laatste, — zij zal wel lang in het graf liggen... en ik heb het niet begraven.

— En uwe kinderen? vroeg ik.

— Mijne oudste dechter, Marianne, was 20 jaren oud, toen ik haar moest verlaten, als zij

nog leeft, zal het haar goed gaan, zij was verstandig en slim, maar zij had geen hart; meer zorg baart mij mijne tweede dechter Charlotte; zij was toen 14 jaren oud, maar reeds zeer lichtzinnig, en alles voorspelde dat zij schoon zou worden. Als de lieve God haar geene twee engelen op haren weg heeft medegegeven, dan vrees ik, dat ze te gronde is gegaan. Op haar volgt mijn eenige zoon George, hij was elf jaren oud, bijgevolg zou hij nu 25 zijn. Hij was een linke, levendige, aardige jongen, er kon iets van hem worden, maar het hart deed zich toch weder gelden, en het geweld, dat de mensch zich aangedaan heeft, drukt en kwelt hem, en hoe sterk en lang hij ook weerstand biedt, hij moet eigenlijk de korst verbroken of ten gronde gaan. Zoo bleek het ook hier te zijn; ik moest hem te hulp komen.

— Wat moet ik de uwen van u zeggen? vroeg ik.

Hij verviel wederom in smartelijk aandanken.

— Uw jongste kind, uwe Geertrui? vroeg ik.

Hij werd weder opgewekt.

— Mijne Geertrui, mijne jongste! Zij was de laatste, die ik van hen gezien heb, zij en mijne vrouw; zij was nu uit het hart gegroeid, 5 jaren oud, en het liefste en het schoonste kind, dat men zien kon, toen ik van het kind afscheid moest nemen...

De tranen waren hem in de oogen gekomen; hij scheen onder de overstelping zijner smart niet verder te kunnen spreken.

— Vertel het mij, zegde ik.

Hij schudde het hoofd.

— Ik kan niet, mijn hart zou breken, maar breng het kind, mijne vrouw zult gij niet meer vinden, maar het kind, Geertrui, breng die mijn hartlijken groet. O! als gij mij van dat kind maar goede tijding kunt medebrengen.

Hij was opgestaan; zijne stem was weder zoo snikkend geworden, dat hij niet verder kon spreken; hij moest met zijne smart en zijne herinnering alleen zijn, om zijne smart nieuw veeleel te geven. De mensch is nu eenmaal zoo.

— Leef wel, zegde hij haastig, om zich snel te verwijderen.

— Binnen twee weken breng ik tijding.

Ik stak hem de hand toe.

Hij legde er de zijne in.

Ik ontsiedde hevig.

— Mijne God! moest ik ontsied uitroepen.

Ik voelde eene gehele verbijzeldheid hand in de mijne; het was zijne rechterhand. Ik zag naar de linker, zij was ook verbijzeld.

Hij had mijnen kniel verstaan, zag mij somber aan en richtte zich trots op. Zoo verliet hij mij zonder dat ik een woord had kunnen spreken, eene vraag had kunnen doen.

Waarvan leefde hij, waarvan kon hij zich onderhouden, de grijsaard met zijne vermorzelde handen? Zijn gezicht zag er zoo uitgebonderd, zijn bruine rok zoo kaal uit. En hij had nooit enige ondersteuning willen aannemen, van zijne vrienden niet, ook niet van zijne familie.

Daarom had hij iedereen ontkwam, daarom hadden de zijnen hem voor dood gehouden, en hij had twaalf jaren de kwelling der onzekerheid over hun lot gedragen. De amnestie, eene andere, hem vreemde amnestie, had het verlangen, dat onweersstaandar verlangten in hem opgewekt, iets van de zijnen te hooren.

Zij had nog meer in hem opgewekt.

Mannen als hij, leefden en leven nog in groot aantal in de vreemde landen in ballingschap.

In Duitsland meent men hen als ellendige booswichten te moeten haten, verafschuwen, vernietigen; maar wie meent dat?

Het Duitse volk waarachtig niet.

Den volgenden morgen was ik van Zurich vertrokken; dicht aan de Zwitsersche grenzen bezocht ik eenen vriend, ik bleef een dag bij hem, en reed toen met den spoortrein in eens door naar de woonplaats van denouden Lohmann.

Het was eene groote, schoone, Duitse verblijfplaats.

Omgeveer acht mijlen aan deze zijde, hield de trein aan eene kleine statie stil; het stadhuis was aan beiden zijden door een lief tuintje omgeven, waarin de eerste voorjaarsbloemen bloeiden. Zidelings lag een groot dorp; groote fabriekgebouwen strekten zich tot bij de statie uit.

Aan de heg van het tuintje vertoofde zich een ander bloemenveld. Een jong man en een jong meisje stonden daar bijeen; hij kon een twintig zij nauwelijks zeventien jaren tellen; frisch, bloeiend en schoon waren zij beiden; maar hunne kleederen te oordelen, behoorden zij tot den arbidenden stand in eene der fabrieken, welke men in de nabijheid zag; zij scheenen afscheid van elkaar te nemen; een hinner wilden met den stilhoudende trein vertrekken. Het was het meisje. — Het kleedde, dat zij droeg, was wel eenvoudig en armoedig, maar voor 'arme kind toch altijd nog te goed, om het in haar werk dagelijks te dragen. Iets anders wat haar op reis gaan kon aanduiden, had zij niet, zelfs geen klein pakje; zij moest wel arm zijn. Het frische jonge gezicht zag er geheel bedroefd uit en toen de conducteur haar waarschuwde dat zij scheiden moesten, begon zij eensklaps te weenen. Een innigen, smartlijken blik vol liefde wierp zij nog op den jongeling, wien de tranen in de oogen stonden; zij trok hare hand uit de zijne en wilde naar den waggon snellen.

De jongman greep snel onder zijn dichtgeknoopten jas; verlegen en verward haalde er iets onder uit, sloeg het snel open, en breide het over hare schouder. Het was een warme wollen doek, alsof het een rouwdoek was.

Het katoenen kleedje van het meisje was, zooals ik nu opmerkte, ook van donkere kleur; een eigenlijk rouwkleed was het niet, hoe zou het arme kind daartoe komen?

Het was laat in den namiddag, wij waren in april en het was zeer koud; 's avonds moest het nog kouder worden. Het lichte kleedje had haar niet tegen de koude kunnen beschermen; in den warmen wollen doek kon zij zich inwikkelen.

De jonge man zegde iets toen hij haar het doek omgaf, mijn oor kon het niet verstaan, maar mijn hart verstond het des te duidelijker.

— Wees niet boos op mij, lieve, het is maar een eenvoudige doek, gij weet... en hij verwart u op reis.

Zij snikte luid.

Nu snelde zij naar den waggon terug.

Het was de eerste, de reinste, de onschuldigste liefde, welke zich had moeten scheiden.

De trein reed verder; ik zag den jongman nog lang aan de heg staan en de waggons nakijken tot bij zijne benemde zeker niet meer zi'n kon.

Het schoone aanvallige en weemoedige beeld wilde maar niet uit mijne gedachten gaan; de groene heg, de blauwende voorjaarsbloemkes, de knappe jongeling en het schoone meisje met haar armoedig kleedje, hare tranen, den verwarmenden rouwdoek, hare liefde, onschuld en smart van scheiden.

Zouden zij elkander wederzien? In geluk, in liefde, in onschuld? Zij ging naar de groote, vrome zondige residentie, en zij was zoo schoon en onschuldig...

De trein hield nog eens stil, het was de laatste statie voor de residentie; ik was uitgestegen om mij wat vruchten te koop, de trein hield slechts een oogenblik stil, ik had te lang vertoefd, de coupe, waarin ik gezeten had, rolde mij al voorbij toen ik aankwam, een conducteur opende snel een portiel van een rijtuig derde klas, en schoof of liever dwalde mij daar binnen.

(Wordt vervolgd.)

Le piano dans la famille.

On croit généralement que l'art du piano ne peut s'acquiescer qu'au prix de mille peines et d'efforts considérables. C'est là une grande erreur. Tout ce qu'il faut de gammes et d'exercices dont les anciennes méthodes sont bourrées et dont l'aridité désespère les commençants, a été reconnu inutile depuis que la NOUVELLE MÉTHODE DE PIANO de A. SCHMOLL (8 éditions en 4 ans) a fait son entrée dans le monde musical. Avec cette méthode, unique dans son genre et déjà populaire en France comme en Belgique, toute difficulté disparaît de l'enseignement. L'élève, charmé par l'attrait mélodique des morceaux, captivé par la simplicité des explications théoriques, s'instruit en s'amusant et devient en peu de temps un pianiste accompli. 5 Parties, chacune 5 fr. — Autres grands succès du même auteur: *Les Étrennes du jeune pianiste*, 25 Récréations mélodiques et progressives (7me édition), chaque Partie de 5 N° 2 fr. 50; complet 10 fr.; 10 *Sonnettes progressives*, chaque 2 fr., complet 12 fr. Brillantes nouveautés: *L'Étoile double*, grande valse, dédiée à M. C. Flammarion, 2 fr.; *Godolinda Ventrone*, 2 fr.

S'adresser à F. de Agnosa, (H. Deleège), 92, rue de la Montagne à BRUXELLES.

(Les Préfaces des œuvres méthodiques de A. Schmoll sont envoyées gratis sur demande.)

Men vraagt

voor de maand oktober te Brussel eene propere en werkzame **keukenmeid**, kunnende wasschen en strijken en sprekende een weinig Fransch. — Adres Aenderlechtstraat n° 4, Brussel. Men is verzocht de referentien aan te duiden.

Men vraagt

eene **keukenmeid** voor Maastricht, 20 fr. huur. — Adres op het bureel van dit blad.

Men vraagt

voor de marktjoden eene **winkeldochter** in eenen kinden-enterswinkel. Adres bureel van dit blad.

Eene bekwame

winkeldochter zoekt plaats in eenen ellenwinkel of speercrèjen. Adres op het bureel van dit blad.

Terstond te pachten

een **land** groot 4 hectaar 25 aren 15 centiare (25 + 15), gelegen in het Koitveld, in pacht geweest bij de weduwe Denis van Bluten.

Zich te adresseren bij M^{rs} de w^o CLAIRENS, Maastrichterstraat, Tongeren.

Te huren

om terstond te bewonen, een geriefelijk **huis**, met twee verdiepingen, waartevens pomp, bakoven, stal, 8 aren loof en 50 aren land, indien men het verlangt, dienstig voor handelshuis alsook voor renteniershuis, gelegen te Heurne-S-Pieter (Vechmael).

Adres Mevrouw de BELLEFROID (Vechmael.)

Te huren

voor den 15 Maart 1886 eene **winning** gelegen te Heur le Thixie.

Adres bij de weduwe PAQUES-CLOES aan de kerk te Heur le Thixie.

AARDRIJKSKUNDIG ONDERWIJS

in de **SCHOOL** en in het **HUISGEZIN** gemakkelijk gemaakt door het gebruik der kleine

VOLKS-AARDBOL

PRIS: 2 fr. 50.

Deze **aardbol** heeft 52 centimeters in omtrek, is in 8 kleuren gedrukt en slaat op gebroedren voet; men vindt er de namen der voornaamste LANDEB, INNEE HOOFD-PLAATSEN, ZEEEN, STROO-REKEN, RIVIEREN, KAPEEN, enz., in de nederlandsche taal zeer nauwkeurig aangegeeven.

Om franco te ontvangen, geheve de aanvraag te verzegelen met het bedrag in postzegels. De verzegeling in de provincie geschiedt in eene **SCHONE DOOS** met eene verhooging van **VIJFTE GENTEMEN**.

